

HAFSLUND KRAFT AS
Postboks 1098
2605 LILLEHAMMER

Vår dato: 09.01.2025

Vår ref.: 202422030-6 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

NVE gir tillatelse til midlertidig fravik fra manøvreringsreglement - Lille-elva i Moss kommune, Østfold fylke

Vi viser til søknad av 05.12.2024 fra Hafslund kraft AS om tillatelse til å fravike manøvreringsreglementet ved Lille-elv for å identifisere og reparere lekkasje. Dette er planlagt fravik på inntil to uker innen 01.05.2025.

Om søknaden

NVE har mottatt en søknad fra Hafslund Kraft på vegne av GLD, datert 05.12.2024, om tillatelse til å fravike manøvreringsreglementet ved å fravike fra minstevannføringskrav for identifisering og reparasjon av lekkasje.

Det er identifisert lekkasje i betongstrukturen ved Lille-elv. Grunnet lekkasjen, samt uttak av vann til kjøling av turbiner ved Fossen 21 blir to damkroner tørre og vanskeliggjør vandring for ål. Glassål benytter seg av Lille-elv for vandring opp til Vansjø. Regulanten er pålagt minstevannføringskrav tilsvarende 100 l/s for å sikre ålens vandring i Lille-elv. Det søkes om å fravike minstevannføringskravet for å reparere hull i betongstrukturen. Tiltaket skal gjennomføres og ferdigstilles før ålens oppvandring starter den 1. mai.

Grunnforholdene på stedet opplyses å være ustabile, det er derfor også hensiktsmessig å identifisere lekkasjen av hensyn til uønskede faresituasjoner som kan oppstå som følge av vann på avveie.

Høring

På grunn av sakens begrensede omfang har den ikke vært kunngjort lokalt. NVE har vært i kontakt med lokale myndigheter for å få deres syn på saken, og mener at den er tilstrekkelig belyst gjennom dette.

Moss kommune uttaler i brev av 07.01.2025:

Det vises til brev fra NVE datert 11.12.2024 vedr. begrenset høring av søknad om midlertidig fravik fra manøvreringsreglement – fravik fra minstevannføringskrav i Lille-elv i Moss kommune.

Moss kommune er orientert om denne saken. Vi har vært på flere befaringer og har hatt kontakt med både aktuelle eiendomsbesittere og Hafslund kraft om saken. Moss kommune støtter søknaden for å identifisere lekkasjene ved Fossen 20 og for å kunne stoppe disse. Minstevannføringen på 100 l/s skal i utgangspunktet være tilstrekkelig for at vannet skal renne over alle damkronene og muliggjøre vandringen av ålen – både glassålen opp til Vansjø og for at den voksne ålen skal kunne slippe seg ut i sjøen igjen.

Moss kommune vil framheve at i tillegg til lekkasjen i betongkonstruksjonen som vil kunne identifiseres ved stans i vannføringen er det også kjente lekkasjer i 2 dammer som også må tettes samtidig. Uttaket av vann til kjøling i Fossen 21 bidrar også til at den nedre damkrona går tørr når kjøleanlegget er i drift og hindrer ålevandringen i den viktige vandringsperioden. Moss kommune er av den oppfatning at det må iverksettes nødvendige tiltak for å hindre de negative konsekvensene av dette kjølevannsuttaget. Moss kommune ber om at NVE ser nærmere på dette kjølevannsuttaget og vurderer dette som egen sak.

Som det er anført i søknaden så er det nødvendig at det i tillatelsen om stans i vannføringen er krav om en beredskap for å sette eventuelt strandet ål ut i sjøen og annen fisk på et egnet sted i vassdraget. Det er viktig at tillatelsen gis inntil 2 uker og at de aktuelle eiendomsbesittere gir beskjed hvis vannføringen kan gjenopptas tidligere.

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus uttaler i brev av 06.01.2025:

Vi viser til brev datert 11.12.2024 med begrenset høring av søknad om å fravike krav om minstevannføring i Lille-elv i Moss.

[...]

Statsforvalterens vurdering

Ål har hatt en dramatisk tilbakegang i populasjonsstørrelse og er vurdert som sterkt truet på Norsk rødliste for arter. Det er gjort flere tiltak for å bedre ålelarvenes muligheter for å bruke Mossevassdraget som oppvekstområde, blant annet ved å legge til rette for oppvandring gjennom Lille-elv. Vi er kjent med at vannføringen i denne sidegrenen til Mosseelva til tider har svært lav vannføring og at det er utfordringer knyttet til lekkasjer i murkonstruksjoner.

Etter vår vurdering vil tiltaket kunne medføre negative konsekvenser for de andre plante- og dyreartene som lever i Lille-elv. Vi mener at skadene vil være av midlertidig karakter og at bestandene raskt vil ta seg opp igjen når tiltakene er gjennomført. Vannspeilene i vassdraget vil bidra til at skadene begrenses, og disse artene vil også nyte godt av de planlagte tiltakene. Vi kjenner ikke til at det finnes andre arter enn ål som kreves spesiell aktsomhet i denne vassdragsstrengen.

Konklusjon

Statsforvalteren ser positivt på at kraftselskapet vil utbedre lekkasjene for å sikre en bedre og jevnere vannføring. Vi anbefaler derfor at det gis tillatelse i tråd med

søknaden. Det må settes krav om at arbeidene er ferdigstilt innen oppgangen av ålelarver starter i mai.

Østfold fylkeskommune uttaler i brev av 03.01.2025:

Viser til søknad om midlertidig fravik fra manøvreringsreglementet – fravik fra minstevannføring ved Lille-elva i Moss datert 11. desember 2024.

Østfold fylkeskommune har vurdert saken som ansvarlig for vannforvaltning, kulturminner og friluftsliv, samt etter Forskrift om fysiske tiltak i vassdrag.

Fylkeskommunen har ingen merknader til midlertidig fravik for minstevannføring som belyst i saken.

NVEs vurdering

NVE kan gi tillatelse til å fravike et manøvreringsreglement etter vannressursloven § 8 når formålet er nødvendig reparasjons- og vedlikeholdsarbeid. Tiltaket faller etter vårt syn inn under dette formålet.

NVE mener at vurderingene er i tråd med prinsippene i naturmangfoldloven som skal ivaretas når vedtak treffes, jf. naturmangfoldloven §§ 8-12. NVE vil i den forbindelse påpeke at tiltaket er midlertidig og at det er av allmenn interesse at lekkasjen i betongstrukturen avdekkes og repareres for å sikre gode levevilkår for ål, samt av sikkerhetshensyn ved å hindre vann på avveie i områder med usikker grunn. Tiltaket er av midlertidig karakter og skal gjennomføres før oppvandring av ål starter i mai. Tiltaket vil videre sikre en jevnere vannføring i Lille-elv som kan ha positive effekter for også andre plante- og dyrearter som lever i og ved Lille-elv. Dette støttes av høringspartene. NVE kan heller ikke se at tiltaket er i strid med forvaltningsmålet for arter eller økosystemer, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Ved å ta slike hensyn kan ikke NVE se at tiltaket er til skade for noen kjente allmenne interesser.

Konklusjon

NVE gir tillatelse til at Hafslund kraft AS kan fravike krav om minstevannføring på inntil to uker innen 01.05.2025.

Tillatelsen er gitt i medhold av vannressursloven § 8.

Tillatelsen blir gitt på følgende vilkår:

- Tiltaket skal gjennomføres innen oppgangen av ållarver starter 01.05.2025.
- Kravet til minstevannføring skal overholdes så snart tiltaket er gjennomført.
- Alle vannstands-/vannføringsendringer skal skje gradvis slik at stranding av fisk minimeres eller unngås så langt det er mulig.
- Det skal meldes fra til NVE når tiltaket er gjennomført.
- Berørte parter skal kontaktes direkte for å bli informert om tiltaket. Informasjon om tiltaket skal i tillegg publiseres på relevante nettsider, som selskapets

hjemmeside og sosiale medier. Det bes videre om at kommunen kontaktes for å legge ut informasjon om tiltaket på deres nettsider.

- NVE forutsetter at Hafslund kraft AS har ordnet de privatrettslige forholdene som eventuelt måtte bli skadelidende av tiltaket.

Vedtaket kan påklages

Vedtaket kan klages på, se opplysninger om rett til å klage på siste side. Eventuelle klager vil bli sendt til Hafslund kraft AS til uttalelse før saken legges fram for Energidepartementet.

Med hilsen

Carsten Stig Jensen
konsesjonsansvarlig

Brit Torill Haugen
fagleder

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

HAFSLUND KRAFT AS

Kopimottakerliste:

STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG AKERSHUS
MOSS KOMMUNE
Østfold fylkeskommune

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av Energidepartementet (ED) som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller ED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til ED, men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til ED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.